

תורה ממרום לפרשת האזינו

יערוף כמטר תיזל כטל

מאת : עזרא מרום

בס"ד

בפרשתנו כתוב הפסוק: "יערוף כמטר ליקחי, תיזל כטל אימרת" (ל"ב,2) להלן אציין מספר פירושים לאימרה זו.

1. רש"י כותב שיש הבדל בין טל לבין מטר. "טל הכל שמחים בו" בכך שאינו מטריד שום אדם. לעומת זאת גשם עלול לגרום צער לעוברי הדרכים ונזק לגידולים חקלאיים ולמי שהיה בורו מלא יין והגשם זורם לבור היין הפתוח ומתערב ביון.
 2. חז"ל מעירים שכל מטיף מוסר באזני הקהל ראוי לו להשמיע את דבריו בנחת ובלשון רכה כמו הטל שכולם שמחים כפי שרמז באותיות המילה "טל" = טוב לכל. לעומת זאת תוכחה הנאמרת בנימת זעם ובלשון תקיפה מעוררת בלב השומעים התנגדות ואי נוחות כתחושת הולכי דרכים בזמן שיורד גשם שוטף וסימנך מטר = משא טורח ריב כמאמר משה לעם המתלוננים: "איכה אשא לבדי משאכם, טרחכם וריבכם" (דברים א,12)
 3. רבי שמחה בונם מפשיסחה כותב שדברי התורה הקדושים נמשלו כגשם היורד על הארץ. מה הגשם אינו מגלה השפעתו מיד עם ירידתו על הצמחים ורק אחרי זמן ניכרת השפעתו על גידול הצמחים כך גם דברי התורה פועלים על שומעיהם אך אין מבחינים מיד בהשפעתם החיובית.
 4. רבי אלימלך מליזנסק כותב בספרו "נועם אלימלך" כשם שהמטר והטל היורדים על הארץ אינם עושים זאת לטובת עצמם אלא למען העולם כך גם דברי התורה צריכים להיות נלמדים לשם שמים ולזכות כל עם ישראל ולא לשם הפקת תועלת עצמית או להנאה אישית.
 5. החזקוני (רבי חזקיה בן מנוח) אומר שבדברים אלה נושא משה מעין תפילה שדבריו לשומעים לא ישוּבו ריקם אלא יניבו את התוצאה המבוקשת כשם שהמטר והטל מרווים את האדמה הצחיחה ומצמיחים מתוכה פירות וירקות להנאת כל הברואים.
 6. רבי יצחק אברבנאל כותב שמשה רצה לומר שדבריו יהיו קטנים בכמות אך רבים באיכות. "יערוף כמטר לקחי" מלמד על ריבוי האיכות כמטר היורד בשפע. לעומת זאת "תיזל כטל אימרת" מלמד על כמות מעטה כמו הטל. כלל מוסרי זה לימדונו חז"ל בפסחים ג, ע"ב: "לעולם ישנה (=למד) אדם לתלמידו דרך קצרה"
- לסיום אמנה מספר טעמים לדימוי התורה לטל ולמטר:
- א. דברי התורה נספגים בלב האדם כמו מי הגשם המחלחלים באדמה ונספגים בה.
 - ב. הטל והמטר מגדלים את הצמחים ומביאים חיים לעולם, כך גם התורה שנמשלה למים.
 - ג. כשם שהארץ מושקית במשך כל השנה: בטל בקיץ ובגשם בחורף, כך גם לימוד התורה והעיסוק בה צריך להיות כל הזמן.
 - ד. העמל בתורה מקבל שכרו לעתיד בעולם הבא כשם שהשפעת הגשם על הצומח לא ניכרת מיד אלא לאחר זמן.
 - ה. כמו שהמטר מצמיח את האדמה והטל תורם לגידולם, כך התורה מגדלת את לומדיה.
 - ו. כשם שהמטר לא פועל על האדמה אלא אם קדמו לו חרישה וזריעה, כך גם לימוד התורה מושג בעמל ויגיעה כנאמר בפרקי אבות: "פת במלח תאכל ועל הארץ תישן ומים במשורה תשתה".
 - ז. כשם שהכל שמחים בטל ובמטר, כך דברי התורה משמחים כמאמר הפסוק בתהילים: "פיקודי ד' ישרים משמחי לב".
 - ח. תחילה יש ללמוד תורה בכמות רבה מכל מקור (כמו המטר שחורד בזעף) ורק אח"כ יש לעיין ולפלפל בהם כשם שנאמר: "הסכת ושמע". פירשו חז"ל הס (תקשיב בשקט) ורק אח"כ כתת דהיינו לדון ולדוש בדברים שלמדת.